

259 Voorbijgangers - een ontmoeting als hoogtepunt

Wat een geluk! Al 32 jaar mogen we op één van de mooiste plekken van Zwolle wonen – aan de voorkant het uitzicht op de Sassenpoort, achter ligt onze tuin aan de stadsgracht. Ook al 32 jaar zien we op mooie dagen, als we vertoeven op ons terras langs de waterkant, veel voorbijgangers over het water langskomen – van jong tot oud, roeiend, zuppend, met een kano, een sloep, een fluisterboot, een antiek sleepbootje met puffende tweetaktmotor, een veel te groot jacht, op een waterscooter of op een van afvalhout gemaakt vlot met tuinstoelen en grote hond, in een rondvaartboot – een bonte stoet van voorbijgangers en vaartuigen. Dat was ook het geval in de voorbije 'meivakantie' met zijn zonnige voorjaarsweer en ook nog Koningsdag!

Wel druk zeker en vast ook veel harde muziek, denk je wellicht. Nee dus, soms druk, maar veel lawaai? Vrijwel niet, wel veel vrolijk geluid!

Terwijl ik de voorgaande zinnen aan het typen was, kwamen vrolijke meidenstemmen voorbij: "Is er leven op Pluto, Kun je dansen op de maan? Is er een plaats tussen de sterren waar ik heen kan gaan?" - de band Het Goede Doel, uit 1982. ¹

Is er een plaats? Is dat wellicht ook hún vraag terwijl ze heerlijk varen door de Zwolse gracht? Een vraag van velen, zoekend hoe te leven in het huidige ijzige maatschappelijke en politieke klimaat, wereldwijd met autocraten als Poetin, Trump, Xi Jinping, dichterbij Netanyahu en Orban, en om de hoek Wilders en Baudet? Zou het kunnen zijn dat zij en wij ervaren dat het gedrag van deze autocraten en het maatschappelijk gedrag van veel burgers spiegelbeeldig zijn? Dat die 'stand alone' leiders gedijen in een klimaat dat breed in de 'gewone' burgermaatschappij zichtbaar is? En als ik die vraag toespits op mijn eigen generatie: Veroorzaken ook wij ouderen dat ijzige maatschappelijke klimaat als we ons terugtrekken in onze eigen bubbel en geen boodschap meer hebben aan en voor de jongere generaties? - "Die moeten het zelf maar oplossen!"

Is er in het gedrag van ons ouderen misschien toch nogal wat tegenstrijdigheid zichtbaar? We schuiven jongeren graag grote verantwoordelijkheden toe – zoals het aanpakken van klimaatverandering of sociale ongelijkheid – maar nemen we ze anderzijds wel serieus genoeg? Is er respect, begrip voor en ondersteuning van jongeren in plaats van hen te kleineren of te ridiculiseren? Zien we wel hoe ingewikkeld het moet zijn om op te groeien in onze ijzige maatschappelijke cultuur van ieder voor zich en God niet meer voor ons allen? Komen we niet te gemakkelijk met kritiek op jongeren terwijl we zelf maatschappelijk afgehaakt zijn?

Zomaar enkele gedachten aan de waterkant, terwijl vijf jonge meiden midden op de gracht zingend voorbijvaren en naar ons zwaaïen. "Is er een plaats voor ons?"

Koningsdag – We hebben, met onze huidige beperkte bewegingsvrijheid, een voor ons doen lange wandeling gemaakt, langs de randen van de binnenstad en er ook, een klein stukje maar, echt doorheen. De vrijmarkt, de terrassen, wat een drukte, echt gezellig, maar toch! Als we thuiskomen moeten we bijkomen, willen we wat dagdromen op het terras langs de waterkant. Dagdromen? Voortdurend wordt onze aandacht getrokken door wat zich op het water afspeelt. Veel jonge mensen, geen lawaai. Wij zien ze, maar onder hen zijn er velen die ook ons zien en zo ontstaat een breed scala aan spontane uitwisselingen. Ze zwaaïen naar ons, niet zelden klinken enthousiaste stemmen: "Wat zit u daar gezellig". "Daar zou ik later ook wel willen wonen". "Gaaf het nog een beetje?", vraagt een jongeman met een grote glimlach. Een generatiekloof? Als die er al zou zijn, veroorzaken wij ouderen die dan misschien zelf omdat wij de afstand creëren?

Ik schrik op uit mijn overpeinzingen. "Mag ik misschien even bij u plassen?" Een huurboot met zeven jonge vrouwen en mannen van, ik schat, tussen de 25 en 30 jaar vaart ons langzaam voorbij. Eén jonge vrouw staat, zij had schijnbaar zonder schroom naar ons geroepen. Ze kijkt in elk geval verwachtingsvol. Ik ben zó verrast door haar vraag, dat ik zonder ook maar een seconde te aarzelen "ja" roep. Pas dan kijk ik Louise aan, me bewust van de bijzondere vraag, maar ik zie direct dat zij mijn antwoord prima vindt. Nu ik enkele dagen later deze gebeurtenis beschrijf, dringt opnieuw tot me door hoe bijzonder dit voorval en het vervolg daarvan waren.

De stuurman manoeuvreerde de boot behendig langs zij ons steigertje. De jonge vrouw vroeg nog een keer "Mag ik echt bij u naar het toilet?" Ik bevestigde het en voegde er aan toe: "Zijn er soms nog meer?" Nog een jonge vrouw meldde zich en zo liepen we met z'n drieën door de tuin, het huis in, het souterrain door en via de trap en de hal op de begane grond kwamen we bij het toilet. Ondertussen was er, alsof het allemaal heel vanzelfsprekend was, al een gesprekje op gang gekomen. Zij: "Wat een mooie tuin, woont u hier al lang?" Ik: "Wonen jullie in Zwolle?" Enzovoort!

Eén van de twee vrouwen zag foto's staan.

"Zijn dat uw kleinzonen?"

Ik kon het als trotse grootvader niet laten haar attent te maken op een veel grotere foto aan de muur.

"Onze twee kleinzonen".

"Hoe oud zijn ze?"

"Vierentwintig en twintig."

"O, wat een mooie jongens!"

Wat een vrijmoedigheid en vanzelfsprekendheid, wat was ik een blijde opa!

Terug in en bij de boot vertelden we elkaar nog wat meer over onszelf. Zo bleek onder meer hoe mooi gemêleerd deze groep jonge mensen was, met onder meer heel verschillende opleidingen en beroepen – automonteurs, therapeuten, loopbaanbegeleider, nog studerend, tandarts, ict-werker. Deze beroepsdifferentiatie die bij ouderen uiteindelijk nogal eens leidt tot sociale scheiding, leek bij hen volstrekt niet relevant. Zou dat zo blijven? We konden het alleen maar van harte hopen.

* * *

Het was een unieke ervaring. Tegelijk is het ook een markant voorbeeld van wat wij zo vaak mogen ervaren – in onze relatie met ons nakroost, met tal van andere jonge mensen die we op heel verschillende momenten en plaatsen tegenkomen. Steeds weer blijkt die beruchte generatiekloof er dan – op dat moment – niet te zijn. Het tonen van respect, het zoeken naar wat ons verbindt, de erkenning van het feit dat wij, terwijl er grote verschillen zijn, juist daardoor elkaar veel te vertellen hebben en van elkaar leren – dat alles blijkt de sleutel te zijn waardoor we als oude en jonge mensen van elkaar mogen genieten.

Er is ook een heel andere werkelijkheid, realiseer ik me. Er is een grote groep kinderen en jongeren die geen mogelijkheid hebben om door de gracht te varen, zij missen de boot. Die zien we dus niet langskomen, we kunnen ze ook niet groeten. De armoedekloof in onze samenleving verhindert dat en wij houden die in stand.

Er zijn ook veel kinderen en jongeren die sociaal en/of maatschappelijk in meer of mindere mate ontspoord zijn, ook die zullen we niet voorbij zien varen. Wie moeten we daarvoor verantwoordelijk houden? Die jongeren zelf, zeker. Maar die ontspoorde kinderen en jongeren hebben toch ook opvoeders om zich heen [gehad]? Wat ging daar mis? Wie is er zo aan ze voorbij gegaan? In de vorige eeuw dichtte Liselore Gerritsen het lied *Wie*² met deze woorden uit het slotvers.

wie is er zo aan jou voorbijgegaan
wie is het die vergat
dat jij de toekomst had
wie heeft jou net als ik te weinig lief gehad

* * *

Het kan verkeren – Drie dagen na Koningsdag werd bij ons een mooi boeket bloemen bezorgd. Met een kaartje:

"Bedankt voor de ongekennde gastvrijheid.
Het hoogtepunt van deze Koningsdag is
dat we jullie hebben mogen ontmoeten.
Nogmaals enorm bedankt!"
Groet, [zeven voornamen]

ZEVEN JONGE MENSEN

De tekst van deze blog heb ik voorgelegd aan de zeven jonge mensen. Tijdens onze ontmoeting had ik al verteld bezig te zijn met het schrijven van een blog over voorbijgangers op de gracht, waarin onze ontmoeting mooi zou passen.

MAILPLAATJE

De foto van het mailplaatje toont de Thorbeckegracht van Zwolle tijdens de Historische Havendag 1924 – voor mij de gracht van mijn jeugd
De foto werd gemaakt door Jan Willem Ondenbeuving – fotografie; [meer info](#)

VOETNOTEN/MUZIEK

1. De band Het Goede Doel zong in 1982 [België](#), met de door mij geciteerde zinnen
2. Liselore Gerritsen, 1937-2000 – [Wie \[hier de tekst\]](#)

[Liselore Gerritsen zingt](#)
[Herman van Veen zingt](#)

NOG MEER MUZIEK

Claudia de Breij met haar prachtige lied
Maurice Ravel, Pavane pour une infante défunte

[Mag ik dan bij jou](#)
[De originele compositie, orkestraal](#)
[interpretatie Louis van Dijk, piano](#)